

## عنوان مقاله : تاثیر فنون تئاتر شورایی بر خلاقیت و خودمختاری کودکان پیش دبستانی

مهناز انصاری<sup>۱\*</sup> ، آمنه عالی<sup>۲\*</sup> فاطمه نیکخو<sup>۳\*</sup>

۱. کارشناسی ارشد رشته آموزش و پرورش پیش از دبستان، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران \*[amahnaz226@gmail.com](mailto:amahnaz226@gmail.com)

۲. استادیار روانشناسی تربیتی ، گروه آموزش و پرورش ، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

\*[amene.aali@gmail.com](mailto:amene.aali@gmail.com)

۳. استادیار روانشناسی کودکان استثنایی، گروه روان شناسی و آموزش کودکان استثنایی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه

علامه طباطبائی، تهران، ایران \*[fnikkhoo@atu.ac.ir](mailto:fnikkhoo@atu.ac.ir)

### چکیده

هدف اصلی پژوهش حاضر تعیین اثربخشی فنون تئاتر شورایی بر خلاقیت و خودمختاری کودکان پیش دبستانی است. این پژوهش با روش کمی، از نوع شبه آزمایشی و طرح گروه کنترل نامعادل (پیش آزمون و پس آزمون) صورت گرفت. جامعه آماری پژوهش تمام کودکان پیش دبستانی شهر زاهدان در سال تحصیلی ۱۳۹۸-۱۳۹۹ بودند. نمونه آماری شامل ۴۰ کودک (۲۰ دختر و ۲۰ پسر) بودند که به روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای چندمرحله ای انتخاب شدند و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش و کنترل قرار گرفتند. داده های پژوهش به وسیله پرسشنامه ی خلاقیت کودکان از نظر مریبان (با اعمال تغییرات جزئی در آن)، ساخته ساعتچی، کامکاری و عسکریان (۱۳۸۹)، حاوی ۳۰ سؤال و پرسشنامه محقق ساخته ی خودمختاری کودکان در مراکز پیش دبستانی، شامل ۶۴ سؤال، انجام گرفت. روایی محتوایی پرسشنامه ها توسط هشت متخصص ارزیابی و ضریب نسبت روایی محتوا (CVR) برای کلیه سازه ها بالاتر از ۰/۸۷ و شاخص روایی محتوا (CVI) بالاتر از ۰/۹۱ اندازه گیری شد. ضریب آلفای کرونباخ پایایی برای پرسشنامه ی خلاقیت ۰/۸۳ و برای پرسشنامه ی خودمختاری ۰/۷۵ محاسبه شد و بدینوسیله پایایی ابزار تأیید شد. داده های پژوهش در دو بخش توصیفی (کمینه، بیشینه، میانگین، معیار و انحراف استاندارد) و استنباطی (واریانس و تحلیل کوواریانس) با استفاده از نرم افزار SPSS مورد ارزیابی قرار گرفت. یافته های پژوهش حاکی از آن می باشد که مداخله ی آموزشی (فنون تئاتر شورایی) بر روی خلاقیت (به ویژه در مقیاس های سیالی=۳۶/۵۲۷، ابتکار=۲۴/۴۳۹ و بسط=۹/۸۷۴) و خودمختاری (به خصوص در مقیاس های استقلال عاطفی از مربی=۱۲/۱۶۰، استقلال عاطفی از هم سالان=۱۶/۳۲۵، استقلال عملی از مربی=۳۸/۶۳۹ و استقلال عملی از هم سالان=۲۳/۷۱۱) به طور معناداری تأثیرگذار بوده است و می تواند به عنوان یک روش تأثیرگذاری آموزشی مورد استفاده مریبان پیش دبستانی و مهدهای کودک قرار گیرد.

واژه های کلیدی: فنون تئاتر شورایی، خلاقیت، خودمختاری، کودکان پیش دبستانی

# The effect of theater of the oppressed techniques on creativity and autonomy skills of preschool children

## Abstract

The main purpose of this study is to determine the effectiveness of the theater of the oppressed techniques on creativity and autonomy of preschool children. This research was conducted by quantitative method, quasi-experimental method and unbalanced control group design (pre-test and post-test). The statistical population of the study was all preschool children in Zahedan in the academic year 2019-20. The statistical sample consisted of 40 children (20 girls and 20 boys) who were selected by multi-stage cluster random sampling method and were randomly divided into experimental and control groups. The research data were conducted by questionnaire of children's creativity from the point of view of educators (by making minor changes) made by Saatchi, Kamkari and Askarian (2010) containing 30 questions and researcher-made questionnaire of children's autonomy in preschool centers, including 14 questions. The content validity of the questionnaires was evaluated by eight experts and the content validity ratio (CVR) for all structures was higher than 0.85 and the content validity index (CVI) was higher than 0.91. Cronbach's alpha coefficient of reliability was calculated to be 0.83 for the Creativity Questionnaire and 0.79 for the Autonomy Questionnaire, thus confirming the reliability of the instrument. The research data were evaluated in two parts: descriptive (minimum, maximum, mean, criteria and standard deviation) and inferential (variance and analysis of covariance) using SPSS software. Findings indicate that educational intervention (the theater of the oppressed techniques) on creativity (especially in fluid scales=36/027, initiative = 24, 439 and expansion = 9, 874) and autonomy (especially in the scales of emotional independence from the instructor = 12/160). Emotional independence from peers = 16/320, practical independence from educator = 38, 399 and practical independence from peers = 23/711) have been significantly effective and can be used as an effective educational method by preschool and kindergarten teachers.

**Keywords:** Theater of the oppressed Techniques, Creativity, Autonomy, Preschool Children